

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ	
гр. Пловдив	
Вх. №.....	УОФБ
Дело №.....	31
Получено на 25.09.2018	

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научната специалност Икономика и управление (селско стопанство)

Автор на дисертационния труд: Крум Христов Христов
докторант (на самостоятелна подготовка) към катедра „Икономика“ при
Аграрен университет, гр. Пловдив,
научен ръководител проф. д-р Иван Пенов

Тема на дисертационния труд: „ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ФАМИЛНИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА“

Становище от: проф. д-р Румен Иванов Отузбиров, от катедра Мениджмънт, Стопански факултет, Тракийски университет, Стара Загора, област на висше образование: 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност: „Организация и управление на производството“, определен за член на научното жури със заповед № РД 16-601 от 30.08.2018 г. от Ректора на АУ Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Представеният дисертационен труд разглежда актуален и значим за аграрния бизнес въпрос, свързан с развитието на една от най-разпространените форми на производствена дейност в отрасъла – фамилните земеделски стопанства. Този тип стопанства са и една от основните форми за реализиране на поминъка и за развитието на селските райони в България.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта и поставените задачи за нейното постигане, са точно и ясно формулирани. Правилно е избран и обекта на изследване – земеделските стопанства в Южен централен район на планиране, който е типичен представител за страната с преобладаващо аграрно производство. Адекватно на целта и обекта на изследване е избран и приложен в дисертационния труд методическия апарат, съчетаващ системен подход с монографски, анкетен и аксиоматичен методи, клъстерен и регресионен анализ, наблюдение и др.

Десетгодишният период на проучване върху 155 земеделски стопанства от ЮЦРП, съчетаването на различни методи, вкл. „изследване на случай“, са позволили, да се навлезе в дълбочина на проблематиката и да се получи обективност и достоверност на резултатите.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е в общ обем 270 страници. Съдържанието на дисертацията е добре представено и онагледено с 44 таблици и 20 фигури. Достигнато е необходимото съответствие между отделните части на изследването, като акцентът е поставен върху състоянието и подкрепата на фамилните земеделски стопанства в България. Стойностни моменти са представените характеристики, кълстери, схеми и конкретни примери, умело и правилно продължени в моделите и възможностите за устойчиво и ефективно развитие.

В дисертационния труд са използвани 242 литературни източника. От тях 198 бр. са публикации от български и чужди автори (вкл. 81 на кирилица и 117 на латиница), а 44 бр. са нормативни актове, справочници и други източници.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Дисертационния труд е логично структуриран в три глави, изводи и заключение. В първа глава авторът е представил теоретичните основи на фамилните стопанства и на тази база е изградил методиката и работните хипотези, които са послужили за цялостта и оригиналността на изследването. Втора глава е посветена на развитието на фамилните стопанства, в която на база направените конкретни проучвания, тези стопанства са много правилно и последователно характеризирани и групирани. Точен и важен акцент е проучения и анализиран достъп на фамилните стопанства до подпомагане, който е много добре допълнен с разработените модели за изследване. Тази богата и добре интерпретирана информация е послужила на автора да даде в трета глава правилни насоки за развитие на фамилните стопанства, свързани с тяхната класификация, поведение, финансова и институционална подкрепа.

Проучването и анализирането на основните въпроси (обект на дисертацията) имат много добра теоретична, методична и информационна база. Използван е обстоен спекгър от литература и информация за състоянието и тенденциите за развитие на фамилните земеделски стопанства в България. Авторът показва много добра специализирана и теоретична подготовка, умело и коректно използване, както на литературните източници, така и на методическия инструментариум на икономическия анализ. На тази база прави обобщения и заключения, част от които имат приложен и приносен характер.

Въз основа на цялостното проучване, са направени обширни и стойностни

изводи и препоръки, които имат своето определено място в настоящата и бъдеща дейност на проучваните обекти. Научната и практическа необходимост на дисертационния труд е подчертана и доразвита в предложените насоки за бъдещи изследвания на фамилните земеделски стопанства.

5. Приноси на дисертационния труд.

Значимостта и достойнствата на дисертационния труд се подсилват от представените от автора научно-теоретични и практико-приложни приноси, които аз приемам нацяло.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам

7. Публикувани статии и цитирания.

Авторът е представил три публикации, свързани със дисертационния труд. От тях, две статии са самостоятелни, публикувани в сборници от доклади на международни конференции, една статия, в съавторство, е публикувана в списание Science & Technologies.

Не са посочени цитирания от публикации.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта/ката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Крум Христов Христов** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Икономика и управление (селско стопанство)

Дата: 19.09.2018 г.
гр.Стара Загора

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: .....
(проф. д-р Румен Отузбиров)